

ΑΡ. 3634ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 127

Αριθμός 5010

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001
ΚΑΙ 139(Ι) ΤΟΥ 2002)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση.

Τίτλος : Απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου αναφορικά με τη μεταβίβαση κινητών αξιών που έχουν εισαχθεί στο ΧΑΚ και φέρουν την ειδική σφραγίδα του Χρηματιστηρίου.

1. Διαδικασία:

Στις 29 Οκτωβρίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων, πρόγραμμα ενισχύσεων, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου αναφορικά με τη μεταβίβαση κινητών αξιών που έχουν εισαχθεί στο ΧΑΚ και φέρουν την ειδική σφραγίδα του Χρηματιστηρίου». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων (εφεξής καλούμενων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001. Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου και ως εκ τούτου συνιστά, με βάση το άρθρο 21, υφιστάμενο πρόγραμμα ενισχύσεων.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου πράξεων μεταβιβάσεων που φέρουν την ειδική σφραγίδα του ΧΑΚ.

(γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή απαλλαγής των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ από τα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται δυνάμει των περί Χαρτοσήμων Νόμων του 1963 μέχρι 2002.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων του 1993 μέχρι 2002, απαγορεύεται η μεταβίβαση ή η εγγραφή στα σχετικά μητρώα της κυριότητας κινητών αξιών που έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο, αν η σχετική πράξη δε φέρει ειδική σφραγίδα του Χρηματιστηρίου που να αποδεικνύει ότι η συναλλαγή καταρτίστηκε μέσω του Χρηματιστηρίου ή ότι ανακοινώθηκε σε αυτό κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου. Το άρθρο 25 των πιο πάνω νόμων αναφέρει ότι πράξεις που φέρουν την ειδική σφραγίδα του Χρηματιστηρίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο, απαλλάσσονται από την καταβολή κάθε τέλους χαρτοσήμου δυνάμει του εκάστοτε ισχύοντος περί Χαρτοσήμων Νόμου ή άλλου νόμου που προβλέπει την καταβολή τέλους χαρτοσήμου.

Ο όρος «κινητές αξίες» σημαίνει, σύμφωνα με το άρθρο 2 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων, δημόσια χρεόγραφα και εταιρικούς τίτλους, ενώ σύμφωνα με το ίδιο άρθρο «τίτλοι» σημαίνει μετοχές, χρεόγραφα, ομολογίες, ιδρυτικούς και άλλους τίτλους εταιρειών ή άλλων νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων που έχουν κατά νόμο συσταθεί στη Δημοκρατία ή την αλλοδαπή, μερίδια σε σχέδια συλλογικών επενδύσεων και δικαιώματα επ' αυτών, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων ή/και των δικαιωμάτων προεγγραφής ή υπό προθεσμία ή προτιμήσεως για απόκτηση ή διάθεσή τους ως και συμβάσεις με ρήτρα για τους τίτλους αυτούς.

- (δ) άμεσοι δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία είναι κάτοχοι τίτλων δημόσιων εταιρειών εισηγμένων στο ΧΑΚ. Έμμεσοι δικαιούχοι, όμως, είναι οι εν λόγω εισηγμένες εταιρείες, αφού οι απαλλαγές από τα τέλη χαρτοσήμου επί των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ, καθιστούν ελκυστικότερη την επένδυση στις μετοχές αυτών των εταιρειών και τους παρέχουν οικονομική ενίσχυση που τις θέτει σε ευνοϊκότερη θέση από τους ανταγωνιστές τους.
- (ε) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση έχει ως νομική βάση το άρθρο 25 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων του 1993 μέχρι 2002.
- (στ) δεν τίθεται θέμα επιστροφής της απαλλαγής εφόσον αυτή παρέχεται με βάση τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.
- (ζ) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν έχει ημερομηνία λήξεως.
- (η) οι άμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης υπολογίζονται σε περισσότερους από 1000.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.

(β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις του Νόμου:

(i) χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο. Η παρεχόμενη απαλλαγή τελών επί των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ σημαίνει παραίτηση του Δημοσίου από τέλη που θα εισέπραττε κανονικά και άρα απώλεια δημόσιων εσόδων.

(ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση, αφού η απαλλαγή από τέλη επί των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ, η οποία μειώνει το έξοδα μεταβίβασης των κατόχων τίτλων, καθιστά πιο ελκυστική την αγορά τίτλων των εισηγμένων εταιρειών έναντι των τίτλων εταιρειών που είναι εισηγμένοι σε άλλα χρηματιστήρια, με αποτέλεσμα αυτές να διευκολύνονται στην άντληση κεφαλαίων μέσω της κυπριακής κεφαλαιαγοράς. Η πιο πάνω ενίσχυση δε θα είχε παρασχεθεί υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής δραστηριότητας των δικαιούχων επιχειρήσεων.

(iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής, κι αυτό γιατί η απαλλαγή περιορίζεται στη μεταβίβαση των τίτλων των έμμεσων δικαιούχων, δηλαδή των επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ. Συνεπώς, το κίνητρο είναι επιλεκτικό.

(iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται έμμεσα από δημόσιους πόρους στις επιχειρήσεις, των οποίων οι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο ΧΑΚ, καθιστά τους τίτλους αυτούς πιο ελκυστικούς στο επενδυτικό κοινό και ενισχύει την άντληση κεφαλαίων μέσω της κυπριακής κεφαλαιαγοράς, θέτοντας τις ενισχυόμενες επιχειρήσεις σε ευνοϊκότερη θέση τόσο στην κυπριακή αγορά όσο και στις διεθνείς αγορές σε σχέση με τις κυπριακές και ξένες επιχειρήσεις που δεν είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ αλλά σε άλλα Χρηματιστήρια Αξιών.

(γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες όμως απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, κρίθηκε ότι, στο βαθμό που έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επιχειρήσεις των οποίων οι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο ΧΑΚ και οι οποίες παράγουν γεωργικά, κτηνοτροφικά και αλιευτικά προϊόντα ή προϊόντα πρώτης μεταποίησης των ανωτέρω κλάδων παραγωγής, οι ενισχύσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου.

Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι, στο βαθμό που έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι εταιρείες διεθνών δραστηριοτήτων των οποίων οι τίτλοι είναι εισηγμένοι στο ΧΑΚ, οι ενισχύσεις αυτές επίσης δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου.

- (δ) Εφόσον από τα ανωτέρω κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε αν ανήκει σε μία από τις κατηγορίες ενισχύσεων που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων των άρθρων 4 και 5Α του Νόμου. Επειδή η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή απαλλαγής από την καταβολή τελών χαρτοσήμου των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει σε καμιά από τις κατηγορίες ενισχύσεων που ορίζουν τα άρθρα 4 και 5Α.

Περαιτέρω εξετάστηκε σε ποια από τις κατηγορίες ενισχύσεων του άρθρου 5 του Νόμου, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αφού λήφθηκε υπόψη ο στόχος της ενίσχυσης, κρίθηκε ότι αυτή εμπίπτει στην κατηγορία των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5(1)(β), που δύνανται να εγκριθούν για να προωθήσουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον. Βασικές προϋποθέσεις για να εγκριθούν από τον Έφορο ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 5(1)(β) είναι οι ενισχύσεις αυτές να είναι κατάλληλες και απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών του πιο πάνω άρθρου. Οι ενισχύσεις λοιπόν που εγκρίνονται δυνάμει του άρθρου 5(1)(β) πρέπει να μην ξεπερνούν τα όρια που τι είναι κατάλληλα και αναγκαία για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών του συγκεκριμένου άρθρου.

Ενόψει των πιο πάνω, εξετάστηκε κατά πόσο οι συγκεκριμένοι όροι της ενίσχυσης διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό την πιθανή επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται.

Μετά από εξέταση των στοιχείων του κοινοποιηθέντος προγράμματος κρίθηκε ότι αυτό δεν μπορεί να εγκριθεί με βάση το άρθρο 5(1)(β) για τους παρακάτω λόγους:

- (i) Απουσία συγκεκριμένων υποχρεώσεων εκ μέρους των δικαιούχων επιχειρήσεων.

Η απαλλαγή από την καταβολή τελών χαρτοσήμου των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ συνεπάγεται απώλεια δημόσιων εσόδων και έμμεσο όφελος για τις δικαιούχους επιχειρήσεις, χωρίς όμως αυτές να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άμεση υποχρέωση, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, η οποία να σχετίζεται με χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων ή τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Συνεπώς, ο σκοπός για τον οποίο εγκρίνονται ενισχύσεις βάσει του άρθρου 5, δηλαδή η ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων εκ μέρους των δικαιούχων, δε συνάδει με το στόχο της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, εφόσον η χορήγησή της δεν προϋποθέτει την ανάληψη οποιωνδήποτε συγκεκριμένων υποχρεώσεων εκ μέρους των δικαιούχων οι οποίες μπορούν να χαρακτηριστούν ως οικονομικές δραστηριότητες. Για τον ίδιο λόγο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι δε δύναται να εγκριθεί με βάση τους Κανονισμούς, οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου και προβλέπουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ενισχύσεων για την ανάπτυξη συγκεκριμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

- (ii) Αδυναμία επιμέτρησης της ενίσχυσης.

Εξαιτίας της φύσεως της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης, το όφελος των δικαιούχων επιχειρήσεων μέσω της απαλλαγής από την καταβολή τελών χαρτοσήμου των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση των τίτλων τους, δηλαδή η ενίσχυση της χρηματοδότησής τους από την κυριακή κεφαλαιαγορά, προκύπτει με έμμεσο τρόπο και είναι αδύνατο να επιμετρηθεί. Επιπλέον, η Αρμόδια Αρχή αναφέρει ότι η απώλεια δημόσιων εσόδων που προκαλείται από την εφαρμογή της ενίσχυσης δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο στάδιο αυτό. Συνεπώς, λόγω της έλλειψης στοιχείων για το οικονομικό όφελος που προκύπτει για τις δικαιούχους επιχειρήσεις, η πιθανή έγκριση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης καθίσταται δυσχερέστερη, καθώς είναι αδύνατο να διαπιστωθεί η ανάλογη ποσοτική σχέση μεταξύ του κόστους της ενίσχυσης και του οφέλους που προκύπτει από αυτήν.

- (iii) Ελλιπής δικαιολόγηση του μέτρου της ενίσχυσης.

Παρότι η Αρμόδια Αρχή αναφέρει ως στόχο της ενίσχυσης την απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου πράξεων που φέρουν την ειδική σφραγίδα του ΧΑΚ, δεν επισημαίνει οποιεσδήποτε αδυναμίες ή μειονεκτή-

ματα στη λειτουργία ή χρηματοδότηση των εισηγμένων στο ΧΑΚ εταιρειών, τα οποία η κοινοποιηθείσα ενίσχυση προορίζεται να αντιμετωπίσει. Ως εκ τούτου, καθίσταται αδύνατο να εξακριβωθεί η αναγκαιότητα της ενίσχυσης για την επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται ούτε και μπορεί να δικαιολογηθεί η επιλεκτική εφαρμογή της απαλλαγής αποκλειστικά στη μεταβίβαση τίτλων εταιρειών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ. Συνεπώς, δε θεμελιώνεται η αναγκαιότητα της συγκεκριμένης ενίσχυσης η οποία, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την έγκρισή της.

Ενόψει των πιο πάνω, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση επιπίπτει στις κατηγορίες ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου, η οποία, όμως, δεν εγκρίνεται διότι δεν είναι ούτε κατάλληλη αλλά ούτε και ανάλογη για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5.

Ο Έφορος, όμως, θα μπορούσε να εγκρίνει το κοινοποιηθέν πρόγραμμα υπό τον όρο ότι η απαλλαγή από την καταβολή τελών χαρτοσήμου των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ θα επεκταθεί σε όλες τις πράξεις που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε αναγνωρισμένο Χρηματιστήριο Αξιών, το οποίο πιστοποιεί κατάλληλα τις πράξεις αυτές. Με αυτό τον τρόπο, το εν λόγω μέτρο δε θα αποτελεί πια δημόσια ενίσχυση αφού θα χορηγείται σε όλες τις εταιρείες που είναι εισηγμένες σε όλα τα αναγνωρισμένα Χρηματιστήρια Αξιών, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων που να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό μεταξύ των εταιρειών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ και των εταιρειών που είναι εισηγμένες στα άλλα Χρηματιστήρια Αξιών. Ως εκ τούτου, δε θα πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την ύπαρξη δημόσιας ενίσχυσης.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου αναφορικά με τη μεταβίβαση κινητών αξιών που έχουν εισαχθεί στο ΧΑΚ και φέρουν την ειδική σφραγίδα του Χρηματιστηρίου, συνιστά δημόσια ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου. Η ενίσχυση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, δεν επιπτε στις διατάξεις του Νόμου στο βαθμ που έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επιχειρήσεις παραγωγής γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων προϊόντων πρώτης μεταποίησης των ανωτέρω κλάδων παραγωγής καθώς και εταιρείες διεθνών δραστηριοτήτων.

Ως προς το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος, αυτό αντιβαίνει προς τις διατάξεις του Νόμου. Ο Έφορος όμως αποφασίζει έγκριση του προγράμματος υπό τον όρο ότι αυτό θα τροποποιηθεί έτσι ώστε η απαλλαγή από την καταβολή τελών χαρτοσήμου των πράξεων που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ να επεκταθεί σε όλες τις πράξεις που αφορούν τη μεταβίβαση κινητών αξιών που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε αναγνωρισμένο Χρηματιστήριο Αξιών, το οποίο πιστοποιεί κατάλληλα τις πράξεις αυτές. Με αυτό τον τρόπο, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα δε θα συνιστά δημόσια ενίσχυση. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων θα εξακολουθεί να ισχύει το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε θα πρέπει να τροποποιηθεί ως ανωτέρω ή να καταργηθεί.

- B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Λευκωσία, 27 Αυγούστου 2002.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

E.Δ.Ε.: 25.06.002.127 (98.1.3.11.2.1.6)